

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM

Kutatásetikai szabályzat

2026. április 1.

Tartalomjegyzék

I. Általános rendelkezések.....	3
I.1. Alkalmazandó normák	3
I.2. Értelmező rendelkezések.....	4
I.3. Alapelvek	6
I.4. Kutatásetikai normák	6
I.5. Kockázatkezelés.....	7
I.8. Adatkezelés és adatmenedzsment	8
I.7. A kutatómunka eredményeinek bemutatása.....	11
II. A kutatásintegritás megsértése	11
II.1. Szankciók	13
III. Egyetemi Kutatásetikai Bizottság.....	13
IV. Kari Kutatásetikai Bizottság.....	15
V. Kutatásetikai engedélyeztetési eljárás	15
V.1. Az eljárás megindítása.....	16
V.2. Iratkezelés.....	17
V.3. A kérelem és mellékletei	17
V.3.1. Kérelem	17
V.3.2. Adatkezelési terv és adatkezelési tájékoztató	17
V.3.3. Kutatásetikai nyilatkozat	18
V.3.4. Kockázat felmérési és -kezelési űrlap.....	18
V.3.5. Egyéb dokumentumok	18
V.4. Döntéselőkészítés és döntés.....	19
V.5. Kutatási zárójelentés.....	19
VI. Kutatásetikai felülvizsgálat.....	19
VI.1. Jogkövetkezmények	21
VII. Záró rendelkezések.....	21

A Károli Gáspár Református Egyetem (a továbbiakban: Egyetem, KRE) elkötelezett amellett, hogy érvényre juttassa a tudományos kutatás nemzetközi alapelveit, valamint biztosítsa a kutatás legmagasabb szintű minőségét és megbízhatóságát, valamint, hogy elkerülje a kutatásintegritást veszélyeztető vagy sértő körülmények bekövetkezését. Az Egyetem rektora ezen célok megvalósítása érdekében 6/2024. (IX.25.) számú rektori utasítással kiadta az Egyetem első Kutatásetikai szabályzatát. A szabályzat eljárási szabályainak egyetemi alkalmazásban való meggyökeresedését követően, a rektori utasítással hatályba léptetett rendelkezések alapján, az alkalmazási tapasztalatok beépítésével az Egyetem Szenátusa az alábbi Kutatásetikai szabályzatot (a továbbiakban: Szabályzat) adja ki.

I. Általános rendelkezések

1. § (1) A Szabályzat hatálya az Egyetem oktatóira, kutatóira, hallgatóira, vendégoktatókra, vendégkutatókra, vendéghallgatókra, az Egyetemen működő kutatócsoportok, műhelyek tagjaira, kutatásokban közreműködőkre (a továbbiakban együtt: kutató), valamint kutatások résztvevőire terjed ki.

(2) A Szabályzat hatálya kiterjed valamennyi egyetemi kutatásra, amely saját forrásból, hazai vagy külföldi támogatásból, illetve pályázati pénzből valósul meg.

2. § Az Egyetemen a kutatásetika tárgykörbe tartozó feladatok ellátására Egyetemi Kutatásetikai Bizottság (a továbbiakban: EKB) és Kari Kutatásetikai Bizottságok, tudományterületi albizottságok (a továbbiakban együtt: KKB) működnek.

I.1. Alkalmazandó normák

3. § (1) Az Egyetem kutatói, akik kutatásokat irányítanak, illetve azokban részt vesznek, a Magyar Tudományos Akadémia Tudományetikai kódexe, a kutatási integritásról szóló Szingapúri nyilatkozat, a Hongkongi alapelvek, a Magna Charta Universitatum elvei, a GAIN (Global Academic Integrity Network) nyilatkozata (2024), valamint az ALLEA Kutatási integritás európai magatartási kódexének alapelvei és iránymutatásai, továbbá az európai és hazai szakmai szervezetek etikai és kutatásintegritási ajánlásai alapján kötelesek kutatásaik során eljárni, kötelesek alkalmazni és betartani a 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet, GDPR), valamint az Európai Parlament és a Tanács a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról, valamint a 300/2008/EK, a 167/2013/EU, a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1139 és az (EU) 2019/2144 rendelet, továbbá a 2014/90/EU, az (EU) 2016/797 és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról (a mesterséges intelligenciáról szóló rendelet) szóló 2024/1689 rendelete (a továbbiakban: EU AI Act) rendelkezéseit.

(2) Jelen Szabályzat rendelkezéseit a hatályos egyetemi szabályozók rendelkezéseivel együtt kell alkalmazni. Az alkalmazás során figyelembe veendő egyetemi szabályozók különösen a) az Adatvédelmi és Adatkezelési Szabályzat,

- b) az MI-szabályzat és az MI-használat részletszabályait tartalmazó MI-útmutató,
- c) az Etikai Kódex,
- d) az SzMSz III. Hallgatói Követelményrendszer, Hallgatói Fegyelmi és Kártérítési Szabályzat,
- d) az MTMT-szabályzat.

I.2. Értelmező rendelkezések

4. § E szabályzat alkalmazásában:

1. *Adatkezelés:* a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel útján, összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, törlés, illetve megsemmisítés. (GDPR 4. cikk)
2. *Adatkezelő:* az a természetes vagy jogi személy, közhatalmi szerv, ügynökség vagy bármely egyéb szerv, amely a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit önállóan vagy másokkal együtt meghatározza; ha az adatkezelés céljait és eszközeit az uniós vagy a tagállami jog határozza meg, az adatkezelőt vagy az adatkezelő kijelölésére vonatkozó különös szempontokat az uniós vagy a tagállami jog is meghatározhatja. (GDPR 4. cikk)
3. *Adatmenedzsment:* a kutatási adatokkal kapcsolatban végzett művelet, különösen az adatok átadása, tárolása, metaadatokkal történő ellátása.
4. *Adatvédelmi incidens:* a biztonság olyan sérülése, amely a továbbított, tárolt vagy más módon kezelt személyes adatok véletlen vagy jogellenes megsemmisítését, elvesztését, módosítását, jogosulatlan nyilvánosságra hozatalát, illetve az azokhoz való jogosulatlan hozzáférés megvalósulását eredményezi. Adatvédelmi incidensnek kell tekinteni többek közt, ha a kezelt személyes adatokhoz illetéktelenek férhettek hozzá, az adathalászatot, eszköz elvesztését/ellopását, informatikai rendszer feltörését, személyes adatok jogosulatlan szóbeli közlését, személyes adatok nagy nyilvánosság előtti jogellenes közzétételét, személyes adatok téves címzett részére történő elküldését.
5. *Beosztott/résztevő kutató:* egy kutatócsoport tagja.
6. *Hamisítás:* a kutatási anyagok, berendezések, képek vagy folyamatok manipulálása, illetve az adatok vagy eredmények indokolatlan megváltoztatása, mellőzése vagy elhallgatása.
7. *Hozzájárulás:* az érintett akaratának önkéntes, konkrét és megfelelő tájékoztatáson alapuló és egyértelmű kinyilvánítása, amellyel az érintett nyilatkozat vagy a megerősítést félreérthetetlenül kifejező cselekedet útján jelzi, hogy beleegyezését adja az őt érintő személyes adatok kezeléséhez (GDPR 4. cikk. 11.)
8. *Koholmány:* a nyilvánvalóan megalapozatlan „adatok” és „eredmények” kitalálása és valódi eredményként való feltüntetése, közlése.
9. *Kutatás:* megismerésre, új tudás megszerzésére, elméletek kialakítására vagy ellenőrzésére irányuló tevékenység.
10. *Kutatási adatok:* a kutatással kapcsolatos személyes adatokat már nem tartalmazó bármely adat, adatbázis, információ.
11. *Kutatás résztvevője:* azon személy, akit a kutatás közvetlenül érint, akinek a megfigyelésére vagy akivel kapcsolatos adatok gyűjtésére a kutatás kapcsán sor kerül.
12. *Kutatás közreműködője:* az a természetes személy, aki a kutatás lebonyolításában a kutatásvezető irányítása alatt részt vesz.
13. *Kutatásvezető:* egy dokumentált kutatási projekt alapján meghatározott, az adott projektre

vonatkozóan vezető és felelős szerepkörrel felruházott személy. Kutatásvezető csak minősített (PhD-fokozattal rendelkező) kutató lehet. A kutatásvezető személye rendszerint a jóváhagyott pályázati támogatás feltételeiben is rögzítésre kerül, ugyanakkor a kutatási tevékenység pályázati források igénybevétele nélkül is megvalósítható. Egyéni kutatást kivételes esetben nem minősített kutató is végezhet, de ez esetben a kutatás mellé a tanszékvezető minősített (PhD-fokozattal rendelkező) szupervizort jelöl ki.

14. *Kutatócsoport*: egy vagy több téma vizsgálatára szerveződött formáció, amelyet a kutatócsoport munkájáért felelős kutató vezet (kutatócsoport-vezető). Egy kutatócsoporthoz több vezető kutató is tartozhat.

15. *Különleges adat*: a faji vagy etnikai származásra, politikai véleményre, vallási vagy világnézeti meggyőződésre vagy szakszervezeti tagságra utaló személyes adatok, valamint a természetes személyek egyedi azonosítását célzó genetikai és biometrikus adatok, az egészségügyi adatok és a természetes személyek szexuális életére vagy szexuális irányultságára vonatkozó személyes adatok (GDPR 9. cikk)

16. *Műhelymunka-témavezető*: a műhelymunkát felügyelő oktató-kutató, aki legalább MA, MSc vagy MD végzettséggel rendelkezik. Amennyiben nincs PhD-fokozata, úgy a kutatással kapcsolatos végső felelősség a műhelymunka témavezetőjét kijelölő fokozattal rendelkező kutatót terheli. A műhelymunka-témavezetés az itt meghatározottak szerinti biztosítása és felügyelete (szupervíziója) a tanszék/intézet/központ vezetőjének hatásköre.

17. *Plágium*: mások szellemi alkotásainak – ideértve különösen az ötleteket, tudományos eredményeket, szövegeket, ábrákat és egyéb kifejezési formákat – sajátként, azaz eredeti szerzőséget valótlánul sugalló módon történő feltüntetése, valamint a 22. § n) és o) pontok szerinti fogalmak. A tudományos közleményeket, az azokban előforduló új gondolatokat, szemléltető anyagokat szerzői jog védi. Hallgatók esetében a KRE Hallgatói Követelményrendszer, Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban meghatározott fogalom.

18. *Publikáció (tudományos közlemény)*: a kutatási eredmények szóbeli (előadás) vagy írásban (különböző műfajú publikációk) történő közzététele tudományos fórumokon.

19. *Szakdolgozati-témavezető*: a szakdolgozati munkát felügyelő oktató-kutató. A szakdolgozat témavezetője lehetőség szerint PhD fokozattal rendelkezik. Amennyiben a szakfelelős tudományos fokozattal nem rendelkező oktató számára engedélyezi a szakdolgozati témavezetést, a szakdolgozat kapcsán végzett kutatás végső felelőssége a szakfelelőst terheli (vagyis a szakfelelős feladata a szupervízió).

20. *Személyes adat*: azonosított vagy azonosítható természetes személyre („érintett”) vonatkozó bármely információ; azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy testi, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy, vagy több tényező alapján azonosítható. (GDPR 4. cikk)

21. *Témavezető [PhD-képzésben]*: az a PhD-fokozattal rendelkező oktató, kutató, aki teljeskörűen felelős a PhD hallgató tudományos tevékenységéért, valamint a hallgató tudományos munkájának irányításáért és segítéséért.

22. *Vezető kutató*: Olyan, PhD-fokozattal rendelkező kutató, aki tudományos minősítése révén jogosult önálló kutatási tevékenység folytatására, valamint arra, hogy a tudományos minősítéssel nem rendelkező beosztott kutatók szakmai munkáját irányítsa és felügyelje.

I.3. Alapelvek

5. § (1) A kutatás során a kutatónak tisztességesen kell eljárnia, azaz pontosan be kell számolnia a kutatási folyamatról, figyelembe kell vennie az alternatív véleményeket, tartózkodnia kell az alaptalan, illetve a dolgokat jobb vagy rosszabb színben feltüntető állításoktól.

(2) A kutatónak lelkiismeretesen, a szakma és a tudományág szabályainak megfelelő módszerekkel, a lehető legnagyobb gondossággal kell eljárnia a kutatás megtervezése, lebonyolítása, beszámolója, az eredmények terjesztése és publikálása során.

(3) A kutatónak tisztelettel kell lennie a kollégák, a kutatás résztvevői, a társadalom, az ökoszisztémák, a kulturális örökség és a környezet iránt.

(4) A kutatás során törekedni kell az átláthatóságra: egyértelművé kell tenni, hogy az eredmények milyen adatokra támaszkodnak, ezek miként jöttek létre, valamint hogy milyen érdekek befolyásolták a kutatás lefolytatását.

(5) A kutatónak meg kell őriznie függetlenségét: ki kell zárnia minden, nem tudományos területről (például politikai vagy üzleti szereplőktől) érkező beavatkozást a módszerek megválasztásába, az adatok gyűjtésébe és a közlések megfogalmazásába, valamint el kell hárítania minden olyan tudományos befolyást, amely nem követi a tudományos érvelés szabályait.

(6) A kutatónak felelősséget kell vállalnia a kutatásért és annak publikálásáért, azaz figyelembe kell vennie más érintettek érdekeit, amíg az a függetlenség elvével nem ütközik, továbbá azt, hogy milyen kutatás tekinthető tudományosan, illetve társadalmi szempontból relevánsnak. A kutatónak figyelemmel kell lennie az elszámoltathatóságra, mely az ötlettől a publikációig tartó kutatás, annak irányítása és szervezése, a képzés, a felügyelet, a mentorálás, valamint a kutatás tágabb hatásai terén is érvényesül.

I.4. Kutatásetikai normák

6. § (1) A kutatás során a kutatók kötelesek a tudományág normáit betartani.

(2) Minden kutatásnak van felelős vezetője. A kutatásvezető felelős az etikai normák betartásáért, a kutatás tudományos integritásáért, a kutatásetikai engedély megszerzéséért, a személyes adatok kezeléséért, a kutatás lebonyolításáért és az eredmények nyilvánosságra hozataláért. Ugyanakkor a kutatásban közreműködők is felelőssé tehetők, amennyiben nem ismerik és/vagy nem tartják be a rájuk vonatkozó szabályokat, normákat és a kutatásvezető utasításait.

7. § (1) A kutatás tervezése és megvalósítása során a kutatóknak törekedniük kell a környezettudatos, klímasemleges és fenntarthatóságot szem előtt tartó kutatási módszerek és eszközök előnyben részesítésére.

(2) A kutatás során törekedni kell a hasznosítható eredmény pontos meghatározására, fel kell mérni a lehetséges hasznosítási módok előnyeit, hátrányait, következményeit.

(3) Üzleti titkot tartalmazó kutatás esetén a kutatónak az üzlettitok jogosultjával kötött megállapodása szerint kell eljárnia, az üzleti titoknak minősülő adat az üzleti titok jogosultjának engedélyével használható fel.

8. § (1) A kutatás során tekintettel kell lenni a vizsgált közösség, személy vagy szervezet mindennapi életére, működésére. A kutatás tervezése során fel kell mérni, hogy a kutatás maga, illetve a kutatás eredményei milyen hatást gyakorolhatnak az érintett közösségre, személyre, szervezetre és mérlegelni kell a társadalmi hasznokat és kockázatokat.

(2) Amennyiben a kutatás résztvevői gyermekek, különösen gondosan kell vizsgálni a kutatás esetleges hatásait. Ilyen esetben – még ha személyes adatok kezelésére nem is kerül sor – elvárás kikérni a szülőket, gondviselőket hozzájárulásukat, tájékoztatni őket a várható kutatásról és biztosítani a részletesebb tájékozódás lehetőségét is, személyes adatok kezelése esetén pedig kötelező a szülő, gondviselő hozzájárulásukat kikérni.

(3) A kutatás résztvevőitől csak megfelelő tájékoztatás után, beleegyezésükkel kérhető információ.

(4) A kutatás során különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a beleegyező döntésük meghozatalában támogatásra szoruló csoportok tagjai döntésükhöz szükség esetén a jogszabályokban meghatározottakon túli segítséget is kapjanak.

(5) Amennyiben a kutatás résztvevői a kutatást végző vagy abban közreműködő személy által nyújtott szolgáltatás igénybe vevői, foglalkoztatottjai, hallgatói, különös gondot kell fordítani a résztvevők kutatásban való részvételének önkéntességére, és arra, hogy a kutatás lebonyolításának körülményei egyértelművé tegyék, hogy a kérdéses személynek a kutatásban való részvétele vagy attól távolmaradása, a kutatás során szerzett információk semmilyen módon nem befolyásolják jogviszonyuk tartalmát.

I.5. Kockázatkezelés

9. § (1) A kutatás tervezése során kockázatkezelési tervet ajánlott készíteni, amelyben felméri a kutatókat és a kutatás közreműködőit érő esetleges veszélyeket, illetve azt, hogy ezek elkerülésére milyen előzetes intézkedéseket kell tenni. A kutatás közreműködőit fel kell készíteni az esetleges veszélyes szituációk kezelésére és biztosítani kell számukra a szükséges támogatást, illetve a szabad döntés lehetőségét. A kockázatkezelési terv sablonját az EKB teszi közzé honlapján.

(2) Minden kutatás esetén vizsgálni kell az esetleges érdekütközéseket és ezek hatásait. A kutatás függetlenségére kockázatot jelent, ha

- a) a kutatás támogatója a kutatás bizonyos eredményében érdekelt,
- b) a kutatásban közreműködő egyes partnerek, hatóságok érdekeltek bizonyos eredményekben,
- c) a kutatás résztvevői érdekeltek valamilyen sajátos eredményben.

(3) A kutató feladata, hogy az (1) bekezdés szerinti kockázatos esetekben is semlegesen járjon el, ismerje meg a különféle érdekeket és számoljon azok lehetséges hatásaival.

I.8. Adatkezelés és adatmenedzsment

10. § (1) A kutatás során különös gondot kell fordítani az adatok kezelésére.

(2) Az Egyetemen folyó kutatások alapját sok esetben személyes adatok képezik. Minden adatot személyes adatnak kell tekinteni, amely alapján természetes személy azonosítható, illetve, ami ilyen adathoz kapcsolható. A kutatás során be kell tartani a személyes adatok kezelésére vonatkozó európai és hazai szabályozásokat, különösen a GDPR-t és az Egyetem Adatkezelési és Adatvédelmi Szabályzatát, amelyet minden kutatás kapcsán át kell tekinteni.

11. § (1) A személyes adatok kezelése során különösen az alábbi szempontokat kell alkalmazni:

a) a teljes kutatási folyamat során fokozott figyelmet kell fordítani a személyes adatok védelmére,

b) a kutatás megtervezésekor egyértelműen rögzíteni kell a személyes adatok kezelésének célját, és ezzel szorosan összefüggésben azt, hogy pontosan mely személyes adatok kerülnek kezelésre; kizárólag olyan típusú és mennyiségű adatot szabad kezelni, amely valóban elengedhetetlen a kutatás céljának megvalósításához,

c) biztosítani kell az érintettek jogainak érvényesítését. Át kell tekinteni az érintettek jogaira és jogainak érvényesülésére vonatkozó szabályokat, így különösen, de nem kizárólag a személyes adatok kezeléséhez adott hozzájárulás visszavonásának jogát, a kezelt személyes adatokhoz való hozzáférés jogát, az automatizált adatkezelésen alapuló döntés. Minden érintett számára biztosítani kell jogainak lehető legegyszerűbb érvényesítésének lehetőségét és annak módjáról az érintetteket tájékoztatni kell,

d) a kutatás során az érintetteknek megfelelő, előzetes tájékoztatást kell adni és alapesetben a tájékoztatáson alapuló hozzájárulásukat kell kérni személyes adataik kezeléséhez. A kutatás során biztosítani kell az információs önrendelkezési (személyes adatok védelméhez fűződő) jog érvényesülését. Az adatkezelési tájékoztató elérhető [A KRE.HU/ADATVEDELEM](https://www.kre.hu/adatvedelem) oldalon,

e) az érintettek számára biztosítani kell annak lehetőségét, hogy – annyiban, amennyiben a célok ezt lehetővé teszik – csak egyes kutatási területekre vagy a kutatási projekteknek csupán bizonyos részeire vonatkozóan adjanak hozzájárulást,

f) a személyes adatok kezelése az érintettek előzetes tájékoztatása nélkül is lehet jogszerű, ha

az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek (GDPR 6. cikk (1) bekezdésének f) pontja). Főszabályként minden esetben az előzetes tájékoztatáson alapuló önkéntes hozzájárulás (GDPR. 6.cikk (1) bekezdés a) pont) alkalmazandó, az f) pont szerinti jogalap alkalmazására csak különösen indokolt esetben, a kutató által elvégzett és dokumentált (szükség szerint az adatvédelmi tisztviselőnek bemutatott) érdemlévelést követően kerülhet sor. Különösen indokolt esetről beszélhetünk akkor, ha az érintett tájékoztatása lehetetlennek bizonyul vagy aránytalanul nagy erőfeszítést igényelne. E helyzet állhat elő különösen akkor, ha az adatkezelés közérdekű archiválás célú, tudományos és történelmi kutatási célú vagy statisztikai célú szolgál. E tekintetben az érintettek számát, az adatok korát, valamint az elfogadott megfelelő garanciákat figyelembe kell venni. Azt, hogy az érintett tájékoztatása lehetetlennek bizonyul vagy aránytalanul nagy erőfeszítést igényelne, a kutatóknak esetenként kell megvizsgálnia és dokumentálnia,

g) a gyermekek jogainak kiemelt védelme: amennyiben a kutatás során gyermekek személyes adatainak kezelésére is sor kerül, 16 éves kor alatt a gyermek felett szülői felügyeleti jogokat gyakorló személy adhat hozzájárulást a gyermek helyett; ha a gyermek a 16. életévét betöltötte, de 18 év alatti, akkor a gyermeknek az adatkezeléshez való hozzájárulása csak a gyermek felett szülői felügyeleti jogokat gyakorló személy jóváhagyásával lesz érvényes,

h) a személyes adatok kezelésének időtartamát előzetesen meg kell tervezni. A személyes adatok kezelését azonnal meg kell szüntetni, amint azt már a kutatás nem teszi szükségessé. A személyes adatok kezelésének megszüntetése a személyes adatok végérvényes visszavonhatatlan megsemmisítésével történik. A személyes adatok megsemmisítését jegyzőkönyvben kell dokumentálni. Dokumentálni kell azt is, amikor a kutatás során kezelt személyes adatoknak csupán egy része kerül megsemmisítésre, egyúttal feltüntetve, hogy a személyes adatok mely köre marad továbbra is kezelésben.,

i) az adatvédelmi incidenst jelenteni kell a kutatásvezetőnek, a kar dékánjának és tájékoztatni kell róla az Egyetem adatvédelmi tisztviselőjét is.

12. § (1) A kutatás előkészítése során Adatkezelési tervet kell készíteni, amely tartalmazza az adatkezelés jogalapját, a kezelt személyes adatok körét, az adatkezelés módját, az érintettek jogérvényesítését biztosító intézkedéseket, valamint a személyes adatok védelmével kapcsolatos intézkedéseket.

(2) Az Adatkezelési terv alapján a GDPR 5. cikk (1) bekezdésének, valamint a GDPR 13-15. cikkeinek megfelelő Adatkezelési tájékoztatót is köteles készíteni a kutató. Az Adatkezelési tájékoztatót véleményeztetni kell az adatvédelmi tisztviselővel.

(3) Személyes adatok kezelésével kapcsolatos kérdésekben a kutatók az Egyetem adatvédelmi tisztviselőjéhez fordulhatnak, aki a GDPR 39. cikk (1) bekezdésének a) pontja értelmében

tájékoztatót és szakmai tanácsot adhat a kutató részére a GDPR, valamint az egyéb uniós vagy tagállami adatvédelmi rendelkezések szerinti kötelezettségeikkel kapcsolatban.

13. § (1) A tudományos értékű adatok kezelésének tervezésekor különösen az alábbiakra kötelesek figyelemmel lenni a kutatók:

a) előzetes leírást kell készíteni arról, hogy milyen tudományos értékű adatok gyűjtésére kerül sor a kutatás során. Az adat fogalmát ebben az esetben tágan kell értelmezni, kiterjesztve a kvantitatív adatok mellett a kvalitatív kutatások adataira, de akár fényképekre, filmfelvételekre, valamint internetről, mesterséges intelligencia igénybevételével gyűjtött adatokra is,

b) be kell mutatni a kutatási témában már elérhető adatokat és le kell írni, hogy azok miért nem alkalmasak a kutatási kérdés megválaszolására. Ez világossá teszi a tervezett kutatás értékét, és az adatgyűjtés szükségességét,

c) meg kell tervezni, hogy milyen formátumú adatok kerülnek terjesztésre, illetve archiválásra,

d) meg kell tervezni, hogy a létrehozott, illetve gyűjtött kutatási adatok mellett milyen metaadatok rögzítésére kerül sor, amelyek segítik az adatokhoz később hozzáférőknek az adatok pontosabb megértését,

e) meg kell tervezni, hogy az összegyűjtött adatok tárolására hol, milyen formában kerül sor. A tárolással kapcsolatos legjobb gyakorlat az (anonimizált) adatok többszörös, eltérő helyeken történő tárolása,

f) világossá kell tenni, hogy a kutatás során ki vállal felelősséget az adatok gondozásáért a teljes adatszíkulus során,

g) rögzíteni kell, hogy ki rendelkezik a létrehozandó adatok, illetve az esetleges egyéb szellemi termékek tulajdonjogával,

h) meg kell tervezni, hogy milyen formában, milyen körben, mikor és hol lesznek elérhetőek a kutatás adatai,

i) meg kell tervezni, hogy milyen forrásból fedezhetőek az adatok nyilvánossá tételének, illetve archiválásának költségei.

(2) Ha a kutatás során az adatok típusában, vagy az adatkezelés folyamatában, az adatok megőrzésében vagy közzétételében változás történik, akkor az Adatkezelési tervet frissíteni kell. Célhoz kötött adatkezelési hozzájáruló nyilatkozat az adatkezelési cél változása esetén megismétlendő.

I.7. A kutatómunka eredményeinek bemutatása

14. § (1) A kutatási eredményekről és a felhasznált módszerekről szóló beszámolók és a publikálás során a kutatóknak ismertetniük kell, hogy milyen külső szolgáltatásokat, mesterséges intelligencia rendszereket és automatizált eszközöket vettek igénybe. A külső szolgáltatások, mesterséges intelligencia és az automatizált eszközök igénybevétele meg kell, hogy feleljen a tudományág elfogadott normáinak. A külső szolgáltatások, mesterséges intelligencia és automatizált eszközök igénybevétele ellenőrizhető kell, hogy legyen.

(2) A kutatónak tiszteletben kell tartania mások szellemi termékeit, így többek között a kutatási eszközöket, kutatási ötleteket, szabadalmakat. A kutatás során keletkező szellemi tulajdon jogát a kutatás tervezése során rendezni kell, arról lehetőség szerint előzetesen megállapodást kell kötni. A szellemi tulajdon kezelése tekintetében az Egyetem Szellemi Tulajdonkezelési Szabályzatában foglaltakat be kell tartani.

15. § (1) Publikációnak minősül a kutatási eredmények nyilvánosságra hozatala, függetlenül attól, hogy az szóban vagy írásban történik. A publikáció során fel kell tüntetni a szerzőket, a szerzők minőségét és affiliációját.

(2) Az Egyetem kutatója, oktatója, doktorandusza, Professor Emeritusa/Emeritája a közleményeinél köteles affiliációként megjelölni az Egyetemet az Egyetem MTMT szabályzatában foglaltak szerint.

(3) Amennyiben a kutatás külső partnerrel való együttműködésben valósul meg, az együttműködés során a feleket megillető jogokról és kötelezettségekről, különösen a partnerek felelősségéről, a publikációkról és a szellemi tulajdonról írásbeli megállapodásban kell a feleknek rendelkezni.

(4) A technikai, pénzügyi, egyéb nem tudományos hozzájárulás nem hoz létre szerzőséget. A szerzőségi kritériumoknak meg nem felelő közreműködőket a publikációban meg kell említeni.

16. § A tudományos adatok kezelése során az integritás biztosítása és a tudomány fejlődése érdekében a lehető legszélesebb körű nyilvánosságot és átláthatóságot kell biztosítani. Az átláthatóság érdekében az Egyetem az Open Science eszközök minél szélesebb körű alkalmazását támogatja.

II. A kutatásintegritás megsértése

17. § A kutatásintegritást sérti és kutatási kötelességszegés a koholmány előállítás, a hamisítás és a plagizálás.

18. § (1) A kutatónak minden esetben el kell kerülnie az empirikus adatok manipulálását, ide nem értve az esetleges adathibák vagy kiugró értékek szakma szabályai szerinti és dokumentált

kezelését.

(2) Az adatok manipulálásának minősül az adatok egy részének figyelmen kívül hagyása, az elvárttal ellentétes hatások be nem mutatása, az összefüggések hiányának be nem mutatása.

(3) Kerülendő az empirikus adatok egyoldalú bemutatása, a megtévesztő vagy félrevezető ábrák alkalmazása.

19. § Tudományos csalásnak minősül a kutatás dokumentációjának utólagos módosítása – kivéve, ha az a korábban nem ismert tények rögzítését célozza, azonban ebben az esetben is jelezni kell a módosítás tényét.

20. § A kutató saját nevében saját kutatásai eredményét teheti közzé. Amennyiben más kutatások eredményeit idézi a publikáció során, azt kizárólag a tudományos idézés szabályai szerint teheti meg. Ez a szabály vonatkozik a saját korábban megjelent publikációkra is.

21. § A mesterséges intelligencia vagy az automatizált eszközök használatának elrejtése, az Egyetem mesterséges intelligencia használatára vonatkozó szabályozói szerinti tiltott vagy nem támogatott használata, nem transzparens vagy lekövethető bemutatása a tartalom létrehozásában vagy megfogalmazásában sérti a kutatásetikai szabályokat.

22. § A kutatásetika közvetlen megsértésén túl a kutatók kötelesek tartózkodni minden olyan gyakorlattól is, amely sérti a jó kutatási gyakorlat elveit. Ilyen elfogadhatatlan gyakorlat különösen:

- a) a szerzőség manipulálása vagy más kutatók publikációkban betöltött szerepének indokolatlan csökkentése vagy elhallgatása;
- b) a saját korábbi publikációk jelentős részének – beleértve azok fordításait is – újraközlése az eredeti közleményre való megfelelő hivatkozás nélkül („önplagizálás”);
- c) szelektív hivatkozások alkalmazása a saját megállapítások indokolatlan hangsúlyozása, illetve a szerkesztők, bírálók vagy kollégák szimpátiájának elnyerése érdekében;
- d) kutatási eredmények indokolatlan visszatartása;
- e) annak lehetővé tétele, hogy támogatók vagy szponzorok veszélyeztessék a kutatási folyamat függetlenségét, illetve olyan eredményközlés, amelynek célja torzító vagy félrevezető megállapítások közzététele vagy terjesztése;
- f) a tanulmányok bibliográfiájának indokolatlan vagy szükségtelen bővítése;
- g) más kutatók rosszindulatú megvádolása kötelességszegéssel vagy a jó kutatási gyakorlat megsértésével;
- h) a kutatási eredmények hamis vagy félrevezető bemutatása;
- i) a kutatási megállapítások jelentőségének vagy gyakorlati alkalmazhatóságának indokolatlan eltúlzása;
- j) más kutatók munkájának szándékos késleltetése vagy akadályozása;
- k) visszaélés rangidős vagy vezetői beosztással a kutatási integritás megsértésének ösztönzése vagy eltűrése érdekében;
- l) a kutatási integritás feltételezett megsértésének figyelmen kívül hagyása, illetve az

intézmények részéről történő kötelességszegés vagy a kutatási integritás megsértésére adott nem megfelelő reakciók leplezése;

m) a kutatás minőség-ellenőrzését veszélyeztető szaklapok, ún. parazita (predatory) folyóiratok alapítása vagy támogatása;

n) „aggregator” típusú plágium (összeválogató vagy kompiláló plágium): különböző forrásokból származó szövegrészek, adatok vagy megállapítások összegyűjtése és egy új szövegben való összeillesztése megfelelő hivatkozás nélkül, vagy olyan módon, amely azt a látszatot kelti, hogy az összeállított tartalom a szerző saját eredeti munkája;

o) „remix” típusú plágium (összekevert vagy átszerkesztett plágium): több különböző forrásból származó szövegek átfogalmazása, átrendezése vagy kisebb nyelvi módosításokkal történő összeolvasztása úgy, hogy az eredeti források nincsenek megfelelően feltüntetve, és a létrejövő szöveg a szerző saját gondolatmeneteként jelenik meg.

II.1. Szankciók

23. § (1) A kutatásetikai normák és a kutatásintegritás megsértését az Egyetem elítéli és szankcionálja. A normasértést az EKB kutatásetikai felülvizsgálati eljárás keretében vizsgálja, ténymegállapításai alapján helye van munkajogi, hallgatói fegyelmi, polgári jogi és büntetőjogi intézkedések kezdeményezésének is.

(2) Az Egyetem az elfogadhatatlan gyakorlatok kialakulásának megelőzésére erőfeszítéseket tesz. Képzésekkel, felügyelettel és mentorálással, valamint a pozitív és támogató kutatási környezet kialakításával törekszik megelőzni és megszüntetni az elfogadhatatlan gyakorlatokat.

III. Egyetemi Kutatásetikai Bizottság

24. § Az EKB feladat- és hatásköre

a) az Egyetem kutatásintegritási és kutatásetikai ügyeinek megvitatása,

b) állásfoglalást ad ki általános kutatásetikai kérdésekben,

c) a kutatásetika tárgykörében szükség esetén normaalkotásra tesz javaslatot, nyomon követi a hazai és nemzetközi kutatásetikai normák változásait,

d) kutatásetikai normasértés gyanúja esetén hivatalból vagy panasz alapján kutatásetikai felülvizsgálati eljárást folytat le,

e) meghatározza a kutatásetikai engedélyeztetési eljárás dokumentum sablonjait.

25. § (1) Az EKB a rektor által létrehozott 3 fős testület. Az EKB elnöke a tudományos és innovációs rektorhelyettes, két további tagját a karok tudományos minősítéssel rendelkező vezető kutatói közül a rektor kéri fel és bízta meg. A rektori megbízólevél 3 éves megbízásra adható ki.

(2) Az EKB az adott egyedi eljárásban szükség szerint szakértőt vehet igénybe (pl. tudományterületi, adatvédelmi). A szakértő az EKB ülésein szavazati joggal nem rendelkezik.

(3) Az EKB működését az Egyetemi Tudományos Tanács felügyeli. Az EKB tevékenységéről

évente beszámol az Egyetemi Tudományos Tanácsnak.

(4) Az EKB titkári feladatait a tudományos és innovációs rektorhelyettes által kijelölt személy látja el.

(5) Az EKB a kutatásetikával kapcsolatos nyilvános információkat, dokumentumokat az egyetemi honlap kutatási oldalán, a „Kutatásetika” lapon teszi közzé.

26. § Az EKB jogosult a 24. § szerinti feladat- és hatásköreit esetileg valamely KKB-ra átruházni és felkérni a feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben való eljárásra, határozat vagy állásfoglalás meghozatalára.

27. § (1) Az EKB ügyrendjét az Egyetem szabályzatainak, utasításainak és a kutatásetikai alapelveknek és útmutatóknak megfelelően alakítja ki.

(2) Az EKB a beérkezett kérelmek alapján a kívánt gyakorisággal, de legalább félévente egyszer ülésezik. Az ülést az elnök hívja össze e-mailben az ülést megelőző 3 nappal, az ülés időpontjának, helyének és a napirendjének megjelölésével.

(3) Az EKB elektronikus úton is tanácskozhat, vagy a személyes tárgyalásra elektronikus úton is bejelentkezhet a tag, vagy szakértő a titkár által létrehozott online kollaborációs platform alkalmazásával (pl. Microsoft Teams). Ez esetben az EKB elnöke által előterjesztett határozati javaslatáról az EKB tagjai e-mailen döntenek.

(4) Az EKB ülései nem nyilvánosak, de az EKB döntése alapján az elnök vagy tag kezdeményezésére nyilvános ülés tartható. A zárt ülésen részt vehet az EKB titkára, szükség esetén az adott napirendi pont tárgyalásán a felkért szakértő.

(5) Az EKB határozatképes, ha az adott napirend tárgyalása során mindhárom tagja jelen van (személyesen vagy elektronikusan).

(6) Az EKB a döntéseit az adott napirend tárgyalása során nyílt szavazással, a jelenlévő szavazati joggal rendelkezők többségének szavazatával hozza.

(7) Az EKB határozati formában hoz döntést kutatásetikai felülvizsgálati eljárásban. A határozatot az elnök adja ki. Az állásfoglalást tartalmazó döntés érdemi részét az EKB titkára teszi közzé az egyetemi honlap kutatási oldalán, a „Kutatásetika” lapon.

(8) Az EKB állásfoglalásai, felülvizsgálati eljárásban hozott határozatai a kutatásvezetőre, a kutatókra és minden kutatásban közreműködőre nézve kötelezőek, attól eltérni nem lehet.

(9) Az EKB határozatait — állásfoglalást, felülvizsgálati eljárásban hozott határozatot — nyilvántartja. Az EKB a KKB-k által kiadott kutatásetikai engedélyekről egyetemi nyilvántartást vezet.

IV. Kari Kutatásetikai Bizottság

28. § (1) Az Egyetem Karai kötelesek az egyes tudományterületeknek megfelelő KKB-t létrehozni és működtetni, több tudományterület esetén kari albizottságokat lehet létrehozni (együttesen: KKB). A KKB elnöke és tagja csak tudományos minősítéssel rendelkező vezető kutató lehet.

(2) A KKB feladata a kari kutatások kutatásetikai engedélyeinek kiadása. A KKB a 26. § szerinti kivétellel nem jogosult az EKB feladat és hatáskörébe tartozó ügyekben eljárni.

29. § A Kar köteles kari kutatásetikai szabályzatot alkotni. A kari szabályzatoknak rendelkeznie kell

- a) a kutatásetikai engedélyeztetési eljárás folyamatáról, amennyiben a jelen szabályzattól eltérő tudományterületi speciális szabályokat alkalmazása szükséges,
- b) az esetleges tudományterületi albizottságok létrehozásáról,
- c) a KKB működési rendjéről,
- d) a kutatásetikai engedélyek nyilvántartásának rendjéről.

(3) A kari kutatásetikai szabályzatot véleményezi az Egyetemi Kutatásetikai Bizottság és az Egyetemi Tudományos Tanács előzetes jóváhagyásával a Kari Tanács fogadja el. A kari szabályzatban nem szabályozott kérdésekben, jelen Szabályzat rendelkezéseit kötelesek a kutatók alkalmazni.

V. Kutatásetikai engedélyeztetési eljárás

30. § A kutatásetikai engedélyeztetési eljárás célja a kutatások etikai, adatvédelmi és integritási vizsgálatának előzetes elvégzése. Az eljárás a tervezett kutatás és a jelen szabályzat normáinak összhangját vizsgálja.

31. § (1) Kutatásetikai engedélyt kell kérni minden olyan kutatás esetében, melyben a kutató az Egyetem nevének felhasználásával, egyetemi affiliációval végzi a kutatást, és a kutatás során

- a) emberekkel kerül kapcsolatba,
- b) más által összegyűjtött, de emberekre vonatkozó, személyes adatokat kezel,
- c) a múlt társadalmainak emberi maradványaival kerül kapcsolatba.

32. § (1) A 31. § szerinti feltételek fennállása esetén sem kötelező a kutatásetikai engedély megszerzése, ha

- a) a kutatás tartalma vagy a kutató egyéb intézményi kötődése miatt valamely hazai vagy nemzetközi kutatásetikai bizottság a kutatáshoz már korábban megadott kutatásetikai engedélyt,
- b) a kutatás kizárólag anonimizált adatok másodelemzésével történik, amelyek esetén a

személyazonosság felfedése kizárt,

- c) a kutatás kizárólag nyilvános adatok (publikációk, közzétett források) elemzésén alapul,
- d) a kutatás alapszakos vagy mesterszakos szakdolgozat megírásához, műhelymunka kutató- és projektóráinak keretében vagy egyéb órai keretek között zajlik; azonban ezekben az esetekben a közreműködő hallgatóknak Kutatásetikai nyilatkozatot kell aláírniuk, amennyiben a b) vagy a c) pontban rögzített feltételek nem állnak fenn. A felelős témavezetőnek, illetve oktatónak az aláírt nyilatkozatokat a kutatás lezárultát követő vizsgaidőszak végéig, vagy – ha a kutatás tovább tart – a személyes adatok kezelésének befejezéséig kell megőriznie, majd gondoskodnia kell azok megsemmisítéséről. Szakdolgozat esetén, amennyiben a szakdolgozat nem került titkosításra — a szerzőnek nyilatkoznia kell arról, hogy a dolgozat részben vagy teljes egészében tehető nyilvánossá,
- e) a kutatásra TDK, OTDK vagy bármilyen hallgatói ösztöndíj keretében alap- vagy mesterszakos képzéshez kapcsolódóan kerül sor, és a kutatósetikai engedély megszerzését a folyamat során nem írják elő, azonban ezekben az esetekben is kötelező a Kutatásetikai nyilatkozat kitöltése és megőrzése a pályázat, illetve versenyfolyamat lezárultát (beleértve az ellenőrzési időszakot is) követő félév végéig, vagy – ha az tovább tart –, a személyes adatok kezelésének befejezéséig, majd a témavezetőnek gondoskodnia kell annak megsemmisítéséről.

(2) A tudományterületi KKB-k az (1) bekezdéstől eltérően, szigorúbban is rendelkezhetnek, akár minden kutatás elindítása előtt kötelezővé tehetik a Kutatósetikai engedély megszerzését.

V.1. Az eljárás megindítása

33. § (1) A kutatósetikai engedélyeztetési eljárás kérelemre induló eljárás, melyet a kutatásvezető kezdeményezhet a hivatalos e-mail címéről a tudományterületileg illetékes KKB-nál az EKB által meghatározott dokumentumok és a tudományterületileg előírt speciális dokumentumok benyújtásával. A dokumentumok benyújtására minden esetben elektronikus formátumban kerül sor.

(2) A kérelmet a kutatás megkezdése előtt legkésőbb 30 nappal korábban kell benyújtani. A kérelem elbírálási ideje 30 nap, amelybe a hiánypótlásra nyitva álló idő nem számít bele.

(3) A kutatás során adatgyűjtés csak elfogadott kérelem esetén indítható.

(4) A tudományterületileg illetékes KKB-hoz beérkező dokumentumokat a KKB titkára formai szempontból ellenőrzi. Formai hiba esetén 3 munkanapon belül a titkár hiánypótlásra szólítja fel az érintett kutatásvezetőt. A hiánypótlásra rendelkezésre álló határidő: 15 nap. A formai szempontból helyes dokumentumra a titkár felvezeti a kutatás sorfolytonos iktatószámát.

V.2. Iratkezelés

34. § (1) Minden KKB maga iktatja a bejövő kérelmeket és az engedélyeket sorfolytonosan (KKB-n belül azonos főszám alatt).

(2) A benyújtott kérelmek a Poszeidon Irat és Dokumentumkezelő Rendszerben (a továbbiakban: Poszeidon) kerülnek iktatásra, majd a rendszer által generált iktatószám mögé feltöltésre. Az iktatás során a KKB köteles az EKB-t az iratokhoz hozzárendelni. A hiánypótlások esetében ugyanez a teendő, azzal a különbséggel, hogy azok a kérelem iktatási főszámának alszámára kerülnek.

(3) A KKB jegyzőkönyvei elektronikus és nyomtatott formában is iktatási főszámra kerülnek. Egy jegyzőkönyvnek csak egy főszáma lehet. A Poszeidonba az aláírással rendelkező, végleges változat digitalizált képe kerül feltöltésre.

(4) A KKB határozatai elektronikus és nyomtatott formában is a vonatkozó kérelem iktatási főszámának alszámára kerülnek iktatásra. A Poszeidonba az aláírással rendelkező, végleges változat digitalizált képe kerül feltöltésre.

(5) A jegyzőkönyvek és a határozatok aláírással rendelkező papíralapú példányainak megőrzését az illetékes KKB biztosítja.

(6) Az EKB a KKB-k által kiadott és a Poszeidonba feltöltött engedélyekről egyetemi nyilvántartást vezet.

V.3. A kérelem és mellékletei

35. § A kutatásetikai engedélyeztetési eljárás kötelező és nem kötelező dokumentumait az EKB határozza meg, a KKB jogosult a tudományterületi sajátosságnak megfelelő speciális dokumentumot is előírni. A kutatásetikai engedélyeztetési eljárás dokumentumsablonjait az EKB honlapján teszi közzé, a KKB a tudományterületi sajátosságoknak megfelelő speciális dokumentumait a kar honlapján teszi közzé.

V.3.1. Kérelem

36. § A Kérelem kutatásetikai engedélyhez űrlapot magyar nyelven kell benyújtani az illetékes tudományterületi KKB-hoz. A mellékleteket azon a nyelven kell benyújtani, amilyen nyelven azt a kutatásban közreműködők közzé kívánják tenni, és amilyen nyelven azt a résztvevők megkapják.

V.3.2. Adatkezelési terv és adatkezelési tájékoztató

37. § (1) A kutatás előkészítése során Adatkezelési tervet kell készíteni, amely tartalmazza az

adatkezelés jogalapját, a kezelt személyes adatok körét, az adatkezelés módját, az érintettek jogérvényesítését biztosító intézkedéseket, valamint a személyes adatok védelmével kapcsolatos intézkedéseket.

(2) Az Adatkezelési terv alapján az Adatkezelési tájékoztató sablonját köteles a kutató a kutatás egyedi sajátosságainak megfelelően kitölteni. Az Adatkezelési tájékoztató meg kell, hogy feleljen a kutatással kapcsolatos, a GDPR 5. cikk (1) bekezdésének, valamint a GDPR 13-15. cikkeinek. Az Adatkezelési tájékoztató sablonja alapján készített egyedi adatkezelési tájékoztatót előzetesen véleményeztetni kell az Egyetem adatvédelmi tisztviselőjével.

(3) Az Adatkezelési tervet és az Adatkezelési tájékoztatót csatolni kell a kutatásetikai engedély iránti kérelemhez.

V.3.3. Kutásetikai nyilatkozat

38. § A kutatás előkészítése során a közreműködő kutatóknak Kutásetikai nyilatkozatot kell aláírniuk. Amennyiben a kutatásba időközben újabb kutatók lépnek be, nekik is ki kell tölteniük a Kutásetikai nyilatkozatot. A kutatásvezetőnek az aláírt nyilatkozatokat a kutatás lezárultát követően a személyes adatok kezelésének befejezéséig kell megőriznie, majd gondoskodnia kell azok megsemmisítéséről.

V.3.4. Kockázat felmérési és -kezelési űrlap

39. § (1) A kutatás tervezése során célszerű felmérni az esetleges kockázatokat és érdekütközéseket. Ehhez kockázatkezelési tervet javasolt készíteni Kockázatfelmérés és -kezelési űrlap mintája alapján. A kockázatfelmérés során fel kell mérni a kutatókat és a kutatás közreműködőit érő esetleges veszélyeket és ezek elkerülésére előzetes intézkedéseket kell tenni. A kutató feladata, hogy kockázatos esetekben is semlegesen járjon el, ismerje meg a különféle érdekeket és számoljon azok lehetséges hatásaival. A kutatás közreműködőit fel kell készíteni az esetleges veszélyes szituációk kezelésére és biztosítani kell számukra a szükséges támogatást, illetve a szabad döntés lehetőségét.

(2) A kockázat felmérési és -kezelési űrlap kötelező vagy ajánlott alkalmazásáról a tudományterületi KKB dönt.

V.3.5. Egyéb dokumentumok

40. § (1) A KKB jogosult a döntés meghozatalához szükséges egyéb dokumentációt is bekérni.

(2) A kutatás során alkalmazásra kerülő tesztek, kérdőíveket kötelező csatolni a kérelemhez.

(3) A KKB jogosult a kutatásban részt vevő személyek elé kerülő minden írásos anyag megtekintésére (pl. toborzóplakát, hirdetés).

V.4. Döntéshozzájárulás és döntés

41. § (1) A tudományterületi KKB elnöke a formai szempontoknak megfelelő és legalább a tudományterületi KKB következő ülése előtt 10 munkanappal kézhez kapott kérelmet és mellékleteit megküldi a tudományterületi KKB tagjainak.

(2) A KKB a Kutatásetikai értékelés/döntés űrlapon értékeli a benyújtott kérelmeket. Az értékelés tartalmazza a döntést, az esetleges kockázatok értékelését, valamint a döntés indoklását.

(3) Az EKB határozza meg a KKB-k kutatósetikai engedély sablonját, mely sablont minden KKB köteles alkalmazni.

(4) A kérelemnek helyt adó döntés esetén az illetékes tudományterületi KKB határozati formában iktatószámmal ellátott Kutatósetikai engedélyt ad ki. Elutasítás esetén az illetékes tudományterületi KKB döntését írásban részletesen indokolja és iránymutatást adhat a sikeres benyújtáshoz. Elutasító döntés esetén a kérelem az elvárt kiegészítésekkel, módosításokkal ismételtelen előterjeszhető.

V.5. Kutatási zárójelentés

42. § A kutatásvezető a kutatási tevékenység befejezését követően rövid, 8-10 mondat terjedelmű zárójelentést készít, melyet a tudományterületileg illetékes KKB bekérhet. Ez elsősorban az eredmények összegzésére szolgál, de tartalmazhat olyan, a lebonyolítással összefüggő problémákról is információkat, amelyek a későbbiekben hasznosíthatók.

VI. Kutatósetikai felülvizsgálat

43. § (1) A kutatósetikai felülvizsgálat célja a már folyamatban lévő vagy lezajlott kutatások során felmerült etikai, integritási problémák vizsgálata, javaslattevés a felmerült problémák kezelésére, a szükséges jogkövetkezmények megtétele. A kutatósetikai felülvizsgálat célja kifejezetten a kutatások tudományos integritásának biztosítása.

(2) A kutatósetikai felülvizsgálat lefolytatása az EKB kizárólagos hatásköre. Az eljárás lefolytatásában az EKB megkeresése esetén a tudományterületi KKB köteles együttműködni.

44. § (1) Az EKB köteles kutatósetikai felülvizsgálatot indítani az Egyetem oktatója, kutatója által vezetett kutatásra vonatkozó panasz esetén (bejelentésre induló eljárás).

(2) Az EKB vizsgálhat bármilyen egyetemi affiliációval rendelkező kutatást (hivatalból induló eljárás).

(3) A kutatósetikai felülvizsgálat során az EKB tagja jogosult a kutatás dokumentációjába betekinteni, kérdéseket írásban és szóban is feltenni a kutatás bármely résztvevőjéhez.

(4) Az ellenőrzött kutatásvezető, szakmai vezető, vagy bármely kutatást végző köteles az EKB-val, vagy az általa felkért ellenőrzést végző személlyel együttműködni.

45. § (1) Kutatásetikai felülvizsgálatot bárki kezdeményezheti az EKB honlapján közzétett Kutatásetikai felülvizsgálati űrlap kitöltésével. Hivatalból indított eljárás esetén a Kutatásetikai felülvizsgálati űrlapot az EKB elnöke tölti ki, az eljárás az érintett kutatás dokumentációjának bekérésével indul meg.

(2) Az EKB-hoz beérkező Kutatásetikai felülvizsgálati űrlapot és mellékleteit az EKB titkára formai szempontból ellenőrzi. Formai hiba esetén 10 munkanapon belül az EKB titkára hiánypótlásra szólítja fel a panasz benyújtóját.

(3) Az EKB elnöke a formai szempontoknak megfelelő Kutatásetikai felülvizsgálati űrlap alapján az érintett kutatásvezetőtől bekéri az érintett kutatás dokumentációját. A kutatás vezetőjének 5 munkanap áll rendelkezésére a dokumentáció átadására. Az EKB elnöke az EKB következő ülése előtt legalább 10 munkanappal kézhez kapott Kutatásetikai felülvizsgálati űrlapot és a kutatási dokumentációt a bizottság két tagjának véleményezésre megküldi.

(4) Az EKB elnöke szakértő bevonásáról is dönthet. Szakértő az Egyetemmel foglalkoztatási jogviszonyban álló tudományos minősítéssel rendelkező kutató és az Egyetem adatvédelmi tisztviselője lehet. Kivételesen indokolt esetben, összeférhetetlenség esetén más felsőoktatási intézmény kutatója is bevonható szakértőként az eljárásba. Szakértő bevonása esetén a Kutatásetikai felülvizsgálati űrlapot és a kutatási dokumentációt az elnök megküldi a szakértőnek. A szakértő a megküldött űrlapot és a kutatási dokumentációt értékeli, véleményét 15 napon belül megküldi az EKB tagjai részére.

(5) A megküldött űrlapot az EKB értékeli. Az értékelés tartalmazza a megfogalmazott probléma véleményezését, a kutatásvezetőnek megfogalmazott esetleges kérdéseket, szükség esetén a javasolt korrekciós lépéseket (pl.: helyreigazító közlemény, publikáció visszavonása).

(6) Az EKB a kutatásetikai felülvizsgálati ügy tárgyalására meghívhatja a panaszost és a kutatásvezetőt, dokumentumokat kérhet be az Egyetem szervezeti egységeitől és a kutatásban közreműködőktől, jogosult nyilatkozatot kérni a kutatás résztvevőitől és az Egyetem foglalkoztatottjaitól, hallgatóitól. Az EKB az előzetes véleményét megküldi a kutatásvezetőnek, aki 3 munkanapon belül észrevételezésre jogosult.

(7) Az EKB a tagjainak többségi szavazatával elfogadott határozatot vagy állásfoglalást hoz, amelyben rögzíti, hogy történt-e a kutatásintegritás vagy valamely kutatásetikai norma megsértése, továbbá indokolt-e a 46. §-ban meghatározott jogkövetkezmények valamelyikének alkalmazása, és ha igen, pontosan melyiké.

(8) Az EKB az ügyben hozott határozatáról írásban tájékoztatja a panaszost, a kutatásvezetőt, a kutatásetikai vétség elkövetőjét, valamint az illetékes tudományterületi KKB-t.

VI.1. Jogkövetkezmények

46. § (1) Amennyiben a határozat szerint sérült a kutatásintegritás vagy valamely kutatásetikai norma, úgy a normaszegés súlyának megfelelően az EKB dönthet a kutatásetikai engedély visszavonásáról, valamint határozatát további intézkedésre megküldheti a rektornak.

(2) A rektor a határozat megállapításai alapján

- a) munkáltatói intézkedést hozhat,
- b) hallgatói fegyelmi eljárást kezdeményezhet,
- c) polgári jogi igény érvényesítésére eljárást indíthat,
- d) büntetőeljárást kezdeményezhet.

(3) Az EKB a kutatásetikai felülvizsgálat során feltárt problémák kapcsán jobbító javaslatokat fogalmazhat meg az Egyetem kutatással kapcsolatos folyamatainak optimalizálására és a szabályzatok felülvizsgálatára.

VII. Záró rendelkezések

47. § (1) A Szenátus által 2026. március 26. napján tárgyalt és a 25/2026. (III.26.) sz. szenátusi határozattal elfogadott szabályzat 2026. április 1. napján lép hatályba, hatálybalépésével egyidejűleg A Károli Gáspár Református Egyetem Kutatásetikai Szabályzatáról szóló 6/2024. (IX.25.) számú rektori utasítás a hatályát veszti.

(2) Jelen szabályzat az Egyetemen helyben szokásos módon, nyilvános honlapján kerül közzétételre.

Budapest, 2026. március 27.

Prof. Dr. Trócsányi László Henrik s.k.
rektor